

Ústav asijských studií FF UK

Posudek oponenta bakalářské práce

Jméno a příjmení: Adriana Majerová
Studijní obor: Asijská studia: Japanologie
Název práce: Příroda a estetické ideály v poezii haiku
Oponent práce: Doc. Ing. Jan Sýkora, M.A., Ph.D.

		Bodové hodnocení
Hloubka přístupu k tématu, schopnost stanovit a naplnit cíle práce	(7 b)	5
Logická stavba práce	(6 b)	4
Práce s literaturou včetně citací	(5 b)	4
Stylistická úroveň	(4 b)	2
Úprava práce (text, tabulky, obrazová příloha)	(3 b)	2
CELKEM		17

Hodnocení: výborně: 21-25 b., velmi dobře: 16-20 b., dobře: 11-15 b.

Celkové hodnocení: **velmi dobře**, práci **doporučuji** k obhajobě

Komentář

Předložená práce představuje neotřelý pohled na to, jak se přírodní motivy v básnické formě haiku promítají do japonských estetických ideálů. Práce má značně nekonformní strukturu – po krátkém, břitkém úvodu autorka přechází přímo ke čtyřem ideálům číslovaným 2 – 5. Není zcela zřejmé, zda tato čísla mají označovat „kapitoly“, neboť jednotlivé části jsou po obsahové stránce značně autonomní, nejsou vnitřně nijak strukturované a navazují na sebe jen v omezené míře. Text jednoduše, hladce plyne a připomíná spíše filozoficko-literární črtu než odbornou studii. Filozofická hloubka je obecným rysem celé práce – někdy dosahuje až samé hranice srozumitelnosti, což však je s ohledem na základní existencionální otázky, kterých se text dotýká, pochopitelné. Dobře to ilustruje například následující tvrzení v úvodním odstavci části 5 (Karumi) na str. 29: „Pilgrim odkazuje v tomto kontextu na zenové obrazy o tom, jak zkrotit býka, jenž je analogií cesty k osvětlení. Po dosažení satori, se bodhisattva vrací do samsára, aby pomohl i ostatním duším na cestě do nirván“.

Problémy s pochopením hlubšího, skrytého významu zřejmě pramení i z autorčina specifického jazyka, který je však neodmyslitelně spjat s každým filozoficky zaměřeným textem. Příkladem komplikovaného jazykového vyjádření, které vyžaduje plného soustředění, má-li čtenář postihnout pravý význam autorčina sdělení, jsou následující dvě věty uvedené na str. 8: „Bylo a je to neviditelné zachvění v srdci básníka, jenž je reakcí na ten nejmenší podnět z přírody“ a „Macuo Bašó (1644–1694) původně samuraj, pak poutník a student zenbuddhismu a básník poezie haiku, jež dal myšlenky, formu a ideály, které ji tvoří dodnes.“

Lepšímu pochopení ústředních myšlenek práce by také nepochybně prospělo, kdyby autorka podrobněji definovala a obsahově vymezila klíčové termíny, se kterými pracuje – vhodné by to bylo zejména u zásadního termínu „příroda“, který tvoří páteř celé studie.

Otázky k obhajobě:

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav asijských studií FF UK

1. Na straně 14 autorka píše: „Aby byl básník schopen zachytit *hosomi* a naslouchat tenkému hlasu skutečnosti, všimnout si motýlka na obrovském zvonu, je potřeba, aby ‚následoval Tvořivost,‘ tzv. *zōka zuidžun* (造化随順), kdy se spojí poetické umění (*fūga*), osobní duch *kokoro* (心) a duch vesmíru *zōka* (造化)“. Jestliže význam sousloví *zōka zuidžun* je „následovat Tvořivost“, pak *zōka* znamená „Tvořivost“ a *zuidžun* „následování“. Zároveň však termín *zōka* autorka překládá jako „duch vesmíru“. Jakým způsobem se tedy k sobě má „Tvořivost“ a „duch vesmíru“. „Tvořivostí“ autorka myslí (s odvoláním na Shiraneho práci) „kreativní sílu, která neustále mění přírodu a vše kolem nás.“ Co si však máme představit pod „duchem vesmíru“?

2. V samém závěru se autorka odvolává na Shiraneho termín *druhotná příroda*, který vztahuje ke zkrácenému, zidealizovanému konceptu přírody. Pokud však autorka argumentuje, že „Bašó po svých nohách obešel notnou část Japonska, skutečně navštívil legendární místa, takže mohl pocítit krásu i strážně přírody a zachytit tak její realističtější zobrazení“ (str. 40), pak by měla také vysvětlit, co chápe onou „prvotní“ přírodou, kterou spojuje s Bašóem. Je to koncept přírody v Aristotelově pojetí, nebo koncept *šizen* (自然) jak je vyloženo ve Výkladu znaků (説文解字) od zřejmě nejslavnějšího představitele hanské gramatologie Xu Shena (許慎), či v duchu Andóa Šóekiho (安藤昌益) a jeho klíčového díla „Pravé zákony přírody“ (自然真當道), nebo má snad na mysli úplně jiný koncept přírody? Bez takového vyjasnění základních pojmů totiž práce ztrácí jednoznačnou vypovídací hodnotu.

Datum: 6. 6. 2024

Podpis oponenta práce